

Afgelopen 27 en 28 februari kwamen er 88 nieuwe Stolpersteine bij in Gouda. Het waren indrukwekkende dagen. De eerste dag plaatste Gunter Demnig onder grote belangstelling 56 stenen op de Oosthaven 31 voor het voormalig Joods Bejaardentehuis. Op 28 februari kwamen er op acht adressen nog eens 32 stenen bij. Waaronder de gedenksteen voor Simone Mogendorff.

Nu ligt deze Stolperstein in de stoep voor Simones Mogendorffs ouderlijk huis op de Kattensingel 42. Eindelijk, zeventig jaar na dato. Een steentje van 10x10cm. met een messing plaatje erop, ter herdenking van naam en lot van de in WO2 gedeporteerde en vermoorde 27-jarige Simone. Als Joodse mocht ze niet bestaan onder het nazirégime.

Hier op de Kattensingel was haar thuis, totdat zij, haar zus Nanny en hun ouders uit hun huis werden verdreven. Simone was zeer intelligent, aldus zus Nanny. Ze was onderwijzeres en ongetrouwd. In de Groene Hart Archieven is nog een groepsfoto te vinden met haar temidden van leraren en leerlingen van het Stedelijk Gymnasium. Zo rond 1928 genomen. Bij de leerlingen zaten toekomstige juristen, predikanten, leraren en artsen, lees ik in de beschrijving bij de foto. Maar haar was een ander lot beschoren. Haar ouders waren Izak Mogendorff, geboren in Gouda, en Sara Meijer, geboren in Oudewater. In 1914 waren zij getrouwd in Gouda.

Het gezin dook onder in 1942. In het Algemeen Politieblad van 1 oktober 1942 staat een opsporingsbericht voor Simone Mogendorff. Een bevel tot opsporing, aanhouding en voorgeleiding, omdat ze zonder toestemming haar adres had verlaten (lees: in de onderduik was gegaan). Het eerste onderduikadres voelde niet goed. Nanny en beide ouders gingen weg, maar Simone bleef en werd opgepakt. Ad van Liempt schrijft in zijn boek Koppeld, dat Simone met drie anderen ondergedoken zat bij een dominee in Ammerstol. Op 9 juni 1943 werd ze hier, aldus van Liempt, samen met het echtpaar Dukker gearresteerd door leden van de Colonne Henneicke. De vierde onderduiker wist te ontkomen.

De Colonne Henneicke was een groep van zo'n vijftig Nederlandse premiejagers, die voor geld Joden opspoorde en uitleverden aan de nazi's. De drie gearresteerden, waaronder Simone, zijn vervolgens overgebracht naar de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam. Aan Simones jonge leven kwam kort daarop een gewelddadig einde in Sobibor. Het echtpaar Dukker werd omgebracht in Auschwitz. De dominee bij wie ze zaten ondergedoken, werd in maart 1944 vrijgelaten uit Vught.

Simones ouders en zus overleefden de oorlog. De ouders zijn nooit goed over de moord op Simone heengekomen. Zus Nanny ging na de oorlog weer enige jaren als apothekersassistente werken bij haar oude werkgever apotheek Paris op de Westhaven. Vervolgens zocht ze haar toekomst in Israël. Daar trouwde ze en leeft de nu 93-jarige Nanny nog altijd. Blij, dat haar zus nu tenminste recht is gedaan met een Stolperstein voor haar ouderlijk huis en dankbaar, dat er kaddisj is gezegd bij de plaatsing. Bij de plaatsing van de Stolperstein voor Simone sprak Heike Blok, vriendin van de familie, deze schrijnende woorden:

Voor Simone

28 februari 2013

*Vandaag wordt je naam genoemd
Simone Henriëtte Jeanette Mogendorff
Verraden werd je op je onderduikadres
Je lot werd getekend.*

*Opgepakt en gedeporteerd
een treinreis dwars door Europa
eindbestemming Sobibor.*

*Welke verschrikkingen hebben je ogen gezien
Welke angsten en onzekerheden heb je gevoeld
Wat waren je laatste gedachten.*

*De nazi-moordmachine werkte op volle toeren
jouw dood was onontkoombaar.*

*Voor jou geen bevrijding, geen terugkeer naar het
ouderlijk huis
geen graf, maar wel een herinneringssteen, daar in
het verre Sobibor.*

*Vandaag word je ook in Gouda herinnerd
een Stolperstein met je naam voor je ouderlijk huis.*

*Weet dat je niet vergeten bent
bloed van jouw bloed leeft voort*

We noemen je naam

Simone Henriëtte Jeanette Mogendorff

Ook voor Simones oom en tante, Jacques Mogendorff en zijn vrouw Mietje Meijer, liggen nu Stolpersteine. Op de Blekerssingel 51. Voor haar tante Susanna Mogendorff en echtgenoot Samuel Joseph Leefsma, de grootouders van de Goudse kunstenaar Pim Leefsma, zijn er sinds 2011 twee gedenksteden op de Krugerlaan 105. Het zou mooi zijn, als volgend jaar in onze wijk Nieuwe Park ook nog een Stolperstein komt voor

Jetje Carla Mogendorff. Zij is Simones nichtje en was ook onderwijzeres. Op een foto uit 1938 in de Groene Hart Archieven zie je haar in de 4de klas MULO aan de Burg. Martenssingel. Ze woonde op de van Swietenstraat 3 en werd 23 jaar. Op hetzelfde adres woonde ook Margarethe Dieckhoff.

Ik geef u de verdere adressen in de wijk waar we nog Stolpersteine willen laten plaatsen, zodra er geld voor is en kunstenaar Gunter Demnig Gouda in kan passen in zijn drukke schema. Demnig heeft inmiddels al 40.000 Stolpersteine geplaatst in heel Europa.

In de Crabethstraat 5 woonde het gezin Kobijlinski-Naumann met hun twee zonen; op nr. 35 in deze straat woonde Hugo Jakobi; op nr. 36 het gezin Landau-Nehemias; op nr. 51 Mietje Frank-Cats en Lotty Hirsch-Maij. Op nr. 3a van het van Bergen IJzendoornpark woonde Günther Bernstein. Voor het adres op de Piersonweg 6, waar de bejaarde Izak van Dantzig woonde, is al financiële steun. Een steentje kost € 130, over te maken op 5898378 t.n.v. Stichting Gouds Metaheerhuis-Stolpersteine.

Als organisator van het Goudse Stolpersteineproject onder de paraplu van de Stichting

Gouds Metaheerhuis, ben ik nu twee jaar bezig. Inmiddels hebben we 168 stenen kunnen laten plaatsen voor de systematisch weggevaagde Joodse gemeenschap. Met een beginsteun van de gemeente en verder vrijwel geheel met geld van particulieren en bedrijven uit Gouda en omgeving. Het moet mogelijk zijn, om binnen twee à drie jaar de overige 160 Stolpersteine geplaatst te krijgen. Zo maken we dit schrijnende deel van de Goudse geschiedenis dagelijks zichtbaar op straat.

Kleine gedenksteentjes met naam en lot van al deze stadgenoten. Er liggen er nu al zes in onze wijk Nieuwe Park: drie op de Piersonweg en drie op de Kattensingel. Steentjes met ieder een eigen verhaal, zoals dat van Simone Mogendorff. Hopelijk komen er volgend jaar een aantal bij. Ter herdenking en ook als symbool voor wat niet meer mag gebeuren.

Soesja Citroen
Stichting Gouds Metaheerhuis afd. Stolpersteine
Info: stolpersteinegouda@gmail.com
www.goudsmetaheerhuis.nl en facebook
Stolpersteine Gouda